

27.10.2016

Oikeusministeriö
Oikeushallinto-osasto
Tuomioistuinyksikkö
oikeusministerio@om.fi

Lausuntopyyntö 16.9.2016 (OM 3/31/2016)

Lausunto käräjäoikeusverkoston kehittämishankkeeseen liittyvästä arviomuistiosta

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa käräjäoikeusverkoston kehittämishankkeeseen liittyvästä arviomuistiosta 2.9.2016. Arviomuistiossa ehdotetaan tiettyjen erityisten käräjäoikeuksissa käsiteltävien asiaryhmien käsittelyn keskittämistä. Kuluttaja-asiamiestä asia koskettaa siltä osin, että muistiossa ryhmäkannaneasiat esitetään keskitettävän käsiteltäväksi yksinomaan Helsingin käräjäoikeudessa. Kuluttaja-asiamies esittää tältä osin lausuntonaan seuraavaa:

Ryhmäkannelain mukaan ryhmäkanne on tällä hetkellä mahdollinen vain kuluttaja-asiamiehen nostamana kuluttaja-asiamiehen toimivallan piiriin kuuluvissa asioissa. Ryhmäkannelain keskeinen tavoite lakia säädettäessä on ollut sen ennalta ehkäisevässä vaikutuksessa ja ryhmäkanteiden nostaminen ja siitä seuraava prosessi on tarkoitettu viimesijaiseksi keinoksi kuluttajien perusteltujen vaatimusten toteuttamiseksi. Tavoite on myös käytännössä toteutunut ja ryhmäkannemahdollisuus on antanut kuluttaja-asiamiehelle neuvotteluvoimaa niin, että ryhmäkanneprosessiin soveltuvat tapaukset on saatu ratkaistua sopimalla eikä yhtään ryhmäkannetta ole tähän mennessä tarvinnut nostaa.

Ryhmäkannelain mukaan kuluttaja-asiamies ajaa kantajana ryhmäkannetta siihen ilmoittautuneiden kuluttajien puolesta. Laissa on varsin yksityiskohteisesti säädetty niistä käytännön menettelyistä, miten ryhmäkanneprosessi etenee ja kuluttaja-asiamiehelle on säädetty laajat toimintavelvoitteet sen turvaamiseksi, että kaikki kulloisenkin ryhmäkanteen piiriin kuuluvat saisivat tosiasiallisen mahdollisuuden halutessaan osallistua kanteeseen. Ryhmän kokoaminen ja asiointi ryhmän jäsenten kanssa toteutuu todennäköisesti jatkossa sähköisesti.

Koska ryhmäkanneprosessissa kuluttaja-asiamies toimii kantajana ja käyttää siinä asianosaisena puhevaltaa, yksittäisille ryhmän jäsenille on vain harvoissa tapauksissa merkitystä sillä, millä paikkakunnalla ryhmäkannekäsittely tuomioistuimessa tapahtuu. Ryhmäkanteessa vastapuolena olevan yrityksen näkökulmastakaan foorumin sijainnilla ei liene suurta merkitystä, sillä ryhmäkanneprosessiin vastaajaksi haastetun yrityksen tulee joka tapauksessa olla resurssiltaan sellainen, että se tosiasiallisesti kykenee prosessiin osallistumaan.

27.10.2016

Näin ollen kuluttaja-asiamies katsoo, että ei ole erityisiä vastasyitä poiketa arviomuistiossa esitetystä näkemyksestä, vaan ryhmäkanneasioita koskevan erityisasiantuntemuksen tarpeen ja toisaalta näiden tapausten vähäisen asiamäärän vuoksi on perusteltua keskittää ryhmäkanneasiat käsiteltäväksi Helsingin käräjäoikeudessa.

Päivi Hentunen
kuluttaja-asiamies

Jari Suurla
lakimies